

STATUT ZWIĄZKU ZAWODOWEGO AKTORÓW POLSKICH **z dnia 30 listopada 2020 r.**

Tekst jednolity po zmianie z dnia 18 grudnia 2020 r. i 3 lutego 2021 r.

Rozdział I

NAZWA, TEREN DZIAŁANIA I SIEDZIBA

§ 1

Tworzy się organizację zawodową pod nazwą: Związek Zawodowy Aktorów Polskich, zwany dalej Związkiem. Związek rozwijać będzie w kraju i na forum międzynarodowym działalność w zakresie reprezentowania i obrony praw aktorów, ich interesów zawodowych i socjalnych oraz realizacji ich potrzeb materialnych, społecznych i kulturalnych. Związek będzie dążył do charakteru cechowego, w celu ochrony interesów aktorów zawodowych.

§ 2

1. Terenem działania Związku jest obszar całego kraju.
2. Siedzibą Związku jest m.st. Warszawa

§ 3

Osobowość prawną ma Związek jako całość.

Rozdział II

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 4

1. Związek jest niezależny od pracodawców, organów administracji państwowej, samorządu terytorialnego oraz organizacji politycznych i społecznych.

§ 5

1. Związek zrzesza osoby wykonujące zawód aktora, w szczególności będące absolwentami i słuchaczami ostatniego roku krajowych i zagranicznych szkół aktorskich lub posiadające kwalifikacje zawodowe potwierdzone egzaminem zdanym przed komisją powołaną przez Związek Artystów Scen Polskich lub ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, bądź też mające ukończone aktorskie szkoły niepubliczne, wskazane w stosownej uchwale Zarządu Głównego Związku.
2. Członkami Związku mogą być także emeryci i renciści.
3. Utrata zatrudnienia nie pociąga za sobą utraty członkostwa w Związku.

4. Członkami Związku mogą być również aktorzy bezrobotni w rozumieniu przepisów o zatrudnieniu.

§ 6

Celem Związku jest zbudowanie jedności środowiska aktorskiego, ochrona jego praw, godności i interesów materialnych oraz moralnych, zarówno zbiorowych, jak i indywidualnych, w tym w szczególności:

1. ochrona interesów materialnych, socjalnych i kulturalnych członków, oraz ich rodzin,
2. zabezpieczenie praw członków, w tym zwłaszcza praw pracowniczych w zakresie wykonywanej pracy zawodowej, wynagrodzenia, warunków socjalno-bytowych oraz bezpieczeństwa i higieny pracy,
3. zapewnienie członkom warunków podnoszenia kwalifikacji zawodowych i pogłębiania wiedzy.

§ 7

Związek realizuje swoje cele przez:

1. reprezentowanie swoich członków wobec pracodawców i innych podmiotów, na rzecz których członkowie wykonują pracę twórczą, władz, organów administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz organizacji i instytucji społecznych,
2. prowadzenie na zasadach ustalonych odrębnymi przepisami, rokowań zbiorowych oraz zawieranie układów zbiorowych pracy, a także innych porozumień przewidzianych przepisami prawa pracy,
3. podejmowanie interwencji w przypadkach konfliktów między członkami a pracodawcami bądź innymi podmiotami, na rzecz których członkowie wykonują pracę twórczą,
 - a) udzielanie pomocy prawnej w sprawach dotyczących funkcjonowania władz związku oraz w sprawach zbiorowych interesów i praw pracowniczych jego członków,
4. organizowanie i kierowanie akcjami protestacyjnymi w przypadku istotnego naruszenia interesów pracowniczych, a w szczególności uzasadnionych przypadkach proklamowanie strajku,
5. inicjowanie samopomocy członków Związku,
6. popieranie inicjatyw w zakresie rozwoju kultury i kształtowania działalności artystycznej teatrów i innych placówek kulturalnych,
7. współdziałanie z władzami, organami administracji państwowej, samorządem terytorialnym i organizacjami społecznymi w zakresie wynikającym z przepisów prawa, w tym w szczególności w zakresie opiniowania, powoływania i odwoływania dyrektorów i ich zastępców oraz branie udziału w komisjach konkursowych wyłaniających kandydatów na stanowisko dyrektora, zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej,
8. sprawowanie kontroli nad przestrzeganiem prawa pracy oraz uczestniczenie, na zasadach określonych odrębnymi przepisami, w nadzorze nad przestrzeganiem przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy,
9. współdziałanie ze służbą zdrowia w celu ochrony zdrowia członków i ich rodzin,
10. rozwijanie działalności wydawniczej i prasowej,

11. opiniowanie projektów aktów prawnych dotyczących spraw pracowniczych, działalności artystycznej, kultury, ustawodawstwa socjalnego oraz innych spraw istotnych dla aktorów,
12. udzielanie pomocy materialnej członkom Związku,
13. prowadzenie działalności gospodarczej dla uzyskania środków przeznaczonych na realizację zadań statutowych.

§ 8

1. Członkowie Związku tworzą organizacje zakładowe lub międzyzakładowe, zrzeszające aktorów zatrudnionych w danym zakładzie pracy oraz emerytów i rencistów.

Powołanie organizacji zakładowej zgłasza się Prezydium Zarządu Głównego Związku, poprzez złożenie „Karty Zgłoszenia”.

2. Związek może zawierać porozumienia o współdziałaniu ze związkami zawodowymi grupującymi pracowników innych zawodów, jeśli statuty i działalność tych związków odpowiadają podstawowym zasadom określonym w niniejszym statucie.
3. Członkowie Związku mogą tworzyć międzyzakładowe organizacje związkowe, zrzeszające aktorów zatrudnionych u więcej niż jednego pracodawcy. Do międzyzakładowych organizacji związkowych odpowiednio stosuje się postanowienia statutu dotyczące organizacji związkowych.

§ 9

1. Władze związkowe pochodzą z wyboru.
2. Wybory władz odbywają się na następujących zasadach:
 - a) kandydatem może być wyłącznie osoba uprawniona do głosowania na zebraniu dokonującym wyboru,
 - b) wybory dokonywane są spośród nieograniczonej liczby kandydatów,
 - c) głosowanie przeprowadza się na poszczególnych kandydatów,
 - d) głosowanie jest tajne,
 - e) odwołanie członka władz Związku odbywa się na takich samych zasadach, jak wybór,
 - f) Przewodniczącego Zarządu Głównego oraz Przewodniczących Komisji Zakładowych wybiera bezpośrednio walne zebranie organizacji danego szczebla.

2a. W przypadku niezdolności pełnienia obowiązków przez Przewodniczącego Zarządu Głównego, obowiązki Przewodniczącego ZG przejmuje Wiceprzewodniczący ZG, chyba że Zarząd Główny postanowi inaczej.

3. Funkcji związkowych nie może pełnić osoba zajmująca kierownicze stanowisko w zakładzie pracy (dyrektorzy, zastępcy dyrektorów).

Rozdział III

CZŁONKOWIE, ICH PRAWA I OBOWIĄZKI

§ 10

Członek Związku ma prawo:

1. uczestniczyć w ogólnych zebraniach Związku,
2. wybierać i odwoływać członków władz Związku oraz być wybieranym do tych władz, przy czym bierne prawo wyborcze przysługuje członkowi, który jest członkiem związku nie krócej niż 6 miesięcy (ograniczenie to nie dotyczy członków powołujących nową organizację zakładową)”,
3. korzystać z pomocy Związku w ochronie praw wynikających ze stosunku pracy lub innej podstawy wykonywania pracy w razie ich naruszenia przez zakład pracy lub inny podmiot, na rzecz którego praca jest świadczona, administrację państwową bądź samorząd terytorialny,
4. na zasadach określonych odrębnymi regulacjami, otrzymywać zasiłki z tytułu urodzenia dziecka i zgonu członków rodziny, w przypadku zgonu członka Związku zasiłek otrzymuje rodzina,
5. otrzymywać od Związku pomoc finansową, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, przy czym zakres i formy pomocy określa prezydium zarządu właściwego szczebla Związku lub komisja zakładowa,
6. korzystać z pomocy socjalnej Związku,
7. występować z wnioskami i postulatami do władz związkowych wszystkich szczebli,
8. brać udział w zebraniach, na których władze związkowe podejmują uchwały dotyczące jego osoby.

§ 11

Podstawowym obowiązkiem członka Związku jest solidarne uczestnictwo w działalności podejmowanej przez Związek, a ponadto:

1. przestrzeganie postanowień statutu i uchwał władz Związku oraz regularne płacenie składek członkowskich,
2. branie udziału w życiu związkowym,
3. współdziałanie w kształtowaniu właściwych stosunków współżycia między członkami Związku, w tym w szczególności z uwzględnieniem zasad etyki zawodowej.

§ 12

Członek Związku będący członkiem innego związku zawodowego, musi złożyć wobec komisji zakładowej oświadczenie o wyborze organizacji związkowej, w której może być wykazany dla potrzeb ustalenia liczebności zakładowej organizacji związkowej.

§ 13

Członkostwo Związku nabywa się z chwilą przyjęcia deklaracji członkowskiej uchwałą Komisji zakładowej, pod warunkiem jej nieodrzućenia uchwałą Prezydium Zarządu Głównego, w terminie 30 dni od dnia jej wptynięcia do Biura Zarządu Głównego.

Od odmowy przyjęcia oraz odrzućenia deklaracji członkowskiej służy zainteresowanemu prawo odwołania się do Walnego Zebrania Delegatów.

§ 14

1. Członkostwo Związku ustaje na skutek:
 - a) wystąpienia ze Związku,
 - b) wykluczenia,
 - c) zgonu
2. Członka, który uporczywie nie wykonuje obowiązków członkowskich, w tym w szczególności nie płaci składek przez okres co najmniej 6-ciu miesięcy, Zarząd Główny Związku może ukarać udzieleniem nagany, zawieszeniem w prawach członka na okres do sześciu miesięcy, a w szczególnych przypadkach pozbawieniem członkostwa.

Zainteresowanemu służy odwołanie do Walnego Zebrania Delegatów.

Rozdział IV

WŁADZE ZWIĄZKU

§ 15

Władzami krajowymi Związku są:

1. Walne Zebranie Delegatów,
2. Zarząd Główny,
3. Prezydium Zarządu Głównego,
4. Krajowa Komisja Rewizyjna.

§ 16

1. Do kompetencji Walnego Zebrania Delegatów należy:
 - a) uchwalanie programu działalności Związku,
 - b) wybór Przewodniczącego Zarządu Głównego i 11 członków Zarządu Głównego, 3 członków listy rezerwowej Zarządu Głównego oraz 4 członków Krajowej Komisji Rewizyjnej,
 - c) rozpatrywanie sprawozdań Zarządu Głównego i Krajowej Komisji Rewizyjnej oraz udzielanie Zarządowi Głównemu absolutorium.

2. W Walnym Zebraniu Delegatów biorą udział delegaci wybrani na zebraniach wyborczych według zasad ustalonych przez Zarząd Główny Związku.
3. Walne Zebrania Delegatów są zwyczajne i nadzwyczajne.
4. Zwyczajne Walne Zebranie Delegatów zwoływane jest przez Zarząd Główny co cztery lata.
5. Nadzwyczajne Walne Zebranie Delegatów zwoływane jest przez Zarząd Główny:
 - a) z własnej inicjatywy,
 - b) na wniosek Krajowej Komisji Rewizyjnej,
 - c) na wniosek bezwzględnej większości zakładowych i międzyzakładowych organizacji Związku.
6. Wniosek o zwołanie nadzwyczajnego Walnego Zebrania Delegatów winien być złożony Zarządowi Głównemu na piśmie i zawierać proponowany porządek obrad.
7. Zarząd Główny zobowiązany jest zwołać niezwłocznie nadzwyczajne Walne Zebranie Delegatów, wyznaczając jego termin nie później niż 30 dni od daty otrzymania wniosku.
8. Do ważności uchwał Walnego Zebrania Delegatów niezbędna jest obecność co najmniej połowy delegatów.
9. Walne Zebranie podejmuje uchwały zwykłą większością głosów obecnych delegatów. Przy uchwałach o zmianie statutu i o likwidacji Związku obowiązuje bezwzględna większość głosów uprawnionych do udziału w Walnym Zebraniu Delegatów przy obecności co najmniej 2/3 ogólnej liczby delegatów.
10. Uchwały zapadają w głosowaniu jawnym. Przy wyborach i na żądanie co najmniej 1/10 obecnych delegatów, przewodniczący Walnego Zebrania zarządza tajne głosowanie.

§ 17

1. Do zakresu działania Zarządu Głównego należy :
 - a) wybór członków Prezydium Zarządu Głównego z wyjątkiem Przewodniczącego Zarządu Głównego,
 - b) uchwalanie, modyfikowanie i zatwierdzenie wykonania budżetu,
 - c) okresowa ocena pracy Prezydium Zarządu Głównego,
 - d) podejmowanie na wniosek Prezydium decyzji w sprawie akcji protestacyjnych o zasięgu krajowym,
 - e) ustalanie zasad udzielania świadczeń socjalnych (zasiłków statutowych, zapomóg),
 - f) interpretacja postanowień statutu,
 - g) ustalanie wysokości składek członkowskich.
2. Zarząd Główny podejmuje uchwały zwykłą większością głosów obecnych członków.
3. Brak uczestnictwa członka Zarządu Głównego w trzech kolejnych posiedzeniach Zarządu Głównego uprawnia Zarząd Główny do podjęcia uchwały o wygaśnięciu jego mandatu. Miejsce członka, którego mandat wygaś, zajmuje kolejny członek listy rezerwowej Zarządu Głównego.

§ 18

1. Do kompetencji Prezydium Zarządu Głównego należy:
 - a) kierowanie bieżącą działalnością Związku,
 - b) podejmowanie na wniosek organizacji zakładowych decyzji w sprawie wsparcia akcji

protestacyjnych o zasięgu krajowym oraz występowanie z wnioskiem do Zarządu Głównego o podjęcie akcji protestacyjnych o zasięgu krajowym,

c) reprezentowanie Związku wobec władz i organów administracji państwowej oraz samorządu terytorialnego, a także wobec innych organizacji i instytucji.

d) prowadzenie na zasadach ustalonych odrębnymi przepisami, rokowań zbiorowych oraz zawieranie układów zbiorowych, a także innych porozumień przewidzianych przepisami prawa pracy, o charakterze ponadzakładowym.

2. Przewodniczący Zarządu Głównego wchodzi w skład Prezydium Zarządu Głównego i jest jego Przewodniczącym.
3. W skład Prezydium wchodzi Przewodniczący Zarządu Głównego oraz osoby wybrane przez Zarząd Główny spośród swoich członków, w tym sekretarz i skarbnik.
4. Funkcji sekretarza i skarbnika nie można łączyć z funkcją Przewodniczącego Zarządu Głównego.
5. Prezydium Zarządu Głównego podejmuje uchwały zwykłą większością głosów obecnych członków.
6. Prezydium oraz Zarząd Główny może obradować zdalnie i podejmować uchwały w formie elektronicznej. Przewodniczący Zarządu Głównego podejmuje decyzję o formule zebrań i podejmowaniu uchwał w zależności od okoliczności.

§ 19

1. Krajowa Komisja Rewizyjna nadzoruje i kontroluje działalność finansową Zarządu Głównego i jego Prezydium oraz kontroluje zgodność ich działalności ze statutem i uchwałami Walnego Zebrania Delegatów.
2. Członek Krajowej Komisji Rewizyjnej nie może pełnić innych funkcji związkowych.
3. Pracami Krajowej Komisji Rewizyjnej kieruje jej Przewodniczący, wybierany spośród jej członków.
4. Krajowa Komisja Rewizyjna podejmuje uchwały zwykłą większością głosów obecnych członków.
5. Krajowa Komisja Rewizyjna jest zobligowana do wprowadzenia wewnętrznego regulaminu, który byłby zaakceptowany przez Zarząd Główny.

§ 20

1. Zarząd Główny, w drodze uchwały, może powołać jednostki ponadzakładowe Związku, ustalając ich strukturę organizacyjną oraz kompetencje.

§ 21

1. Radę Krajową tworzą Przewodniczący Komisji Zakładowych, Międzyzakładowych i Ponadzakładowych.
2. Rada Krajowa jest strukturą o charakterze doradczym, inicjatywnym oraz konsultacyjnym Prezydium Zarządu Głównego. Radę Krajową zwołuje i kieruje jej pracami Przewodniczący, wybierany spośród jej członków. Pierwsze posiedzenie Rady Krajowej danej kadencji zwołuje Przewodniczący Zarządu Głównego.

3. Na wniosek Przewodniczącego Zarządu Głównego Związku Przewodniczący Rady Krajowej jest zobowiązany do jej zwołania.

§ 22

1. Władzami organizacji zakładowej są:
 - a) Zakładowe Zebranie Członków,
 - b) Komisja Zakładowa i jej Prezydium (o ile zostało powołane – w przypadku jego powołania Zakładowe Zebranie Członków ustala jego kompetencje),
 - c) Zakładowa Komisja Rewizyjna.

2. Do kompetencji i funkcjonowania władz zakładowych stosuje się odpowiednio postanowienia statutu dotyczące władz Związku, z tym że do kompetencji Komisji Zakładowej należy również:
 - a) uzgadnianie z pracodawcą regulaminów i innych zakładowych aktów prawa pracy,
 - b) zajmowanie stanowiska w indywidualnych sprawach pracowniczych oraz w sprawach dotyczących zbiorowych interesów i praw pracowników,
 - c) ustalanie zasad wykorzystania zakładowego funduszu socjalnego,
 - d) prowadzenie na zasadach ustalonych odrębnymi przepisami, rokowań zbiorowych oraz zawieranie zakładowych układów zbiorowych pracy, a także innych porozumień przewidzianych przepisami prawa pracy,
 - e) współdziałanie z władzami, organami administracji państwowej, samorządem terytorialnym i organizacjami społecznymi w zakresie wynikającym z przepisów prawa, w tym w szczególności w zakresie opiniowania, powoływania i odwoływania dyrektorów i ich zastępców oraz branie udziału w komisjach konkursowych wyłaniających kandydatów na stanowisko dyrektora, zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.

3. Liczbę członków władz, o których mowa w ust. 1 ustalają Zakładowe Zebrania Członków.

§ 23

1. Kadencja wszystkich władz Związku trwa 4 lata.

Rozdział V

FUNDUSZE I MAJĄTEK ZWIĄZKU

§ 24

1. Majątek Związku stanowią nieruchomości, ruchomości, prawa, gotówka i papiery wartościowe.

2. Fundusze Związku tworzone są z:
 - a) składek członkowskich,
 - b) darowizn, zapisów i dotacji,
 - c) dochodów z majątku Związku oraz prowadzonej działalności gospodarczej.

§ 25

Fundusze przeznaczone są na finansowanie działalności organizacyjnej, socjalnej i kulturalnooświatowej Związku oraz jego działalności statutowej.

§ 26

Do podejmowania czynności prawnych w imieniu Związku wymagane jest współdziałanie Przewodniczącego i jednego członka Prezydium Zarządu Głównego lub dwóch członków Prezydium Zarządu Głównego. W sprawach niemajątkowych Związek reprezentuje Przewodniczący.

Rozdział VI

PRZEPISY KOŃCOWE

§ 27

W uchwale o likwidacji Związku Walne Zebranie Delegatów określi sposób likwidacji, oraz zdecyduje o przeznaczeniu majątku Związku.